

**Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Sztuczna inteligencja dla Europy**

(2019/C 168/03)

<b>Sprawozdawca</b>	Jan TREI (EE/EPL), burmistrz gminy wiejskiej Viimsi
<b>Dokument źródłowy</b>	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Sztuczna inteligencja dla Europy”  COM(2018) 237 final

**ZALECENIA POLITYCZNE**

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW

**Uwagi ogólne**

1. Z zadowoleniem przyjmuje komunikat „Sztuczna inteligencja dla Europy” i w pełni popiera cel, jakim jest wypracowanie wspólnego podejścia w celu pobudzania inwestycji, przygotowania się do zmian społeczno-gospodarczych, zwiększenia pewności prawa w stosunku do operacji związanych ze sztuczną inteligencją (SI) oraz opracowania wytycznych w zakresie etyki. Ubolewa jednak nad bardzo krótkim terminem wyznaczonym przez Komisję Europejską na przeprowadzenie konsultacji w sprawie projektu wytycznych <sup>(1)</sup>.
2. Zgadza się z opinią Komisji Europejskiej dotyczącą niezwyklej przełomowej zmiany związanej z nadejściem sztucznej inteligencji. Podkreśla znaczenie, jakie sztuczna inteligencja może mieć dla uczynienia Unii Europejskiej bardziej konkurencyjnej i zrównoważonej i w większym stopniu sprzyjającej włączeniu społecznemu, co przyczyni się do wdrażania celów zrównoważonego rozwoju (CZR) i poprawy jakości życia jej mieszkańców.
3. Zachęca UE do skorzystania z szansy na zautomatyzowanie procesów i powtarzalnych zadań za pomocą maszyn i sztucznej inteligencji (SI). Maszyny i SI są w stanie wykonać takie zadania znacznie szybciej i w znacznie większym zakresie, niż byłoby to możliwe dla człowieka. Jednocześnie ostrzega przed zagrożeniami, jakie niesie ze sobą nienadzorowane uczenie się maszyn i zautomatyzowane podejmowanie decyzji, zjawiska te bowiem osłabiają wymiar ludzki i zmniejszają wartość dodaną wnoszoną przez ludzi.
4. Podkreśla, że SI obecnie zapoczątkowuje istotną przemianę europejskiej gospodarki i społeczeństwa. Jako że tendencja ta będzie się pogłębiać, uważa, że niezbędne są jasne ramy europejskie dotyczące sztucznej inteligencji.
5. Podziela pogląd, że decydenci polityczni muszą zapewnić utworzenie środowiska funkcjonowania SI, a także opracowanie wytycznych etycznych dotyczących otoczenia dla SI. Jednak zauważa, że pilnie potrzebne są wnioski ustawodawcze na szczeblu europejskim.
6. Zauważa wspólne starania podmiotów publicznych (na szczeblu europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym) i prywatnych, by do 2020 r. oraz w kolejnych latach stopniowo zwiększać całkowitą wielkość inwestycji w tym zakresie.
7. Podkreśla znaczenie ściślejszej koordynacji różnych obszarów polityki i programów Unii Europejskiej (m.in. EFIS, europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, programów „Horyzont Europa” i Erasmus oraz Europejskiej agendy cyfrowej), aby propagować sztuczną inteligencję.

(<sup>1</sup>) <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/draft-ethics-guidelines-trustworthy-ai>

8. Jest zdania, że władze lokalne i regionalne w nadchodzących latach powinny przyczynić się do tworzenia warunków oraz sprzyjającego otoczenia dla zwiększenia inwestycji w SI. Działania te powinny być koordynowane na poziomie krajowym i europejskim, aby umożliwić Europejczykom stanie się zarówno wytwórcami, jak i użytkownikami innowacji.

9. Stwierdza, że inwestycje w SI muszą iść w parze z przystosowaniem ram prawnych, określeniem ich interakcji z usługami publicznymi i z przyjęciem regulacyjnego podejścia do wykorzystania danych, w tym w obrębie przestrzeni publicznej, oraz ze szkoleniem ogółu społeczności, pracowników, przedsiębiorców, administracji i młodych pokoleń.

10. Przypomina o zobowiązaniach w sprawie administracji elektronicznej zawartych w deklaracji z Tallina <sup>(2)</sup> i wskazuje, że zastosowanie sztucznej inteligencji w e-administracji może poprawić w całej UE skuteczność, przejrzystość i dostęp do usług publicznych.

11. Podkreśla, jak ważne są zwiększenie inwestycji w badania nad automatyzacją przemysłu za pomocą SI oraz znaczny wzrost produktywności we wszystkich regionach europejskich.

12. Stwierdza, że SI oraz powiązane z nią inwestycje w przełomowe innowacje należy traktować poważnie na najwyższym szczeblu politycznym, gdyż przyczyni się to do poprawy konkurencyjności Europy i dobrobytu europejskich obywateli.

13. Docenia wysiłki na rzecz zwiększenia inwestycji w SI zarówno w bieżącym okresie, jak i we wnioskach dotyczących następných wieloletnich ram finansowych. Wyraża jednak zaniepokojenie tym, że proponowana kwota nie wystarczy do podjęcia przyszłych wyzwań i do reagowania na politykę innych krajów na świecie.

14. Ubolewa, że proponowana strategia nie jest wiążąca dla państw członkowskich, choć przecież SI odgrywa niezwykle ważną rolę w generowaniu wzrostu gospodarczego. Jeżeli Europa naprawdę zamierza rozwijać sztuczną inteligencję, to niezbędne będzie autentyczne polityczne i finansowe zaangażowanie na różnych szczeblach.

15. Podkreśla zwłaszcza że poszczególne obszary polityki i programy UE (np. EFIS, europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne, programy „Horyzont Europa” i Erasmus, Europejska agenda cyfrowa itd.) muszą być lepiej ze sobą skoordynowane, aby wносить postęp w rozwój SI. Domaga się w tym zakresie jasnej wizji.

16. Podkreśla, że należy opracować bardziej elastyczne mechanizmy wdrażania SI i finansowania związanych z nią innowacji, ponieważ sektor ten szybko się rozwija i powolne tradycyjne mechanizmy finansowania nie są wystarczająco elastyczne, aby za tymi zmianami nadążyć.

17. Zgadza się, że interoperacyjność i jak najlepsze wykorzystanie zdolności cyfrowych, w tym sztucznej inteligencji, mają zasadnicze znaczenie dla sektora publicznego i sektorów interesu publicznego.

18. Zauważa, że w komunikacie skoncentrowano się na wspólnych działaniach (krajowego i europejskiego) sektora publicznego i prywatnego, aby stymulować technologiczny i przemysłowy potencjał UE oraz stosowanie SI we wszystkich sektorach.

19. Zwraca uwagę, że w działaniach tych nie uwzględniono sektora publicznego na szczeblu lokalnym i regionalnym. Uważa jednak, że tych dwóch poziomów administracji i sprawowania władzy nie wolno pomijać, ponieważ odgrywają one ważną rolę w inwestowaniu w SI, wspieraniu inwestycji i promowaniu otoczenia dla SI na swym obszarze.

---

<sup>(2)</sup> Deklarację z Tallina w sprawie administracji elektronicznej podpisano na posiedzeniu ministerialnym w dniu 6 października 2017 r. w trakcie trwania estońskiej prezydencji Rady UE.

20. Podkreśla w związku z tym, że trzeba wzmocnić współpracę międzyregionalną za pośrednictwem strategii inteligentnej specjalizacji. Oznacza to współpracę w obrębie regionów i między regionami polegającą na współdziałaniu i współdecydowaniu zainteresowanych stron reprezentujących przemysł, środowisko badawcze i twórców innowacji. W ten sposób łatwiej powstawać będą innowacje wynikające z popytu i wspólne rozwiązania, które mogą utorać drogę SI zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym.
21. W tym kontekście uważa, że tworzenie ekosystemów regionalnych i centrów innowacji może stanowić znaczący przyczynę do ustanowienia efektywnych połączeń terytorialnych i do zwiększenia konkurencyjności i spójności UE.
22. Popiera pomysł utworzenia szerokiej platformy zrzeszającej wiele zainteresowanych stron – europejskiego sojuszu na rzecz SI – która zajmowałaby się wszystkimi aspektami SI. Zaznacza, że w prace te powinny być zaangażowane również podmioty regionalne i lokalne.
23. Popiera promowanie interakcji europejskiego sojuszu na rzecz SI z Parlamentem Europejskim, państwami członkowskimi, Europejskim Komitetem Ekonomiczno-Społecznym i Europejskim Komitetem Regionów.
24. Z zadowoleniem przyjmuje planowane wsparcie tworzenia infrastruktury do przeprowadzania testów i eksperymentów otwartej dla przedsiębiorstw różnej wielkości i pochodzących ze wszystkich regionów.
25. Popiera propozycję utworzenia „platformy sztucznej inteligencji na żądanie”, do której centra innowacji cyfrowych zapewniałyby ułatwiony dostęp.
26. Uważa, że centra innowacji cyfrowych mogą odegrać decydującą rolę w edukacji i rozwoju umiejętności cyfrowych zarówno w sektorze prywatnym, jak i w sektorze publicznym.
27. Zauważa, że inicjatywa na rzecz cyfryzacji przemysłu europejskiego ma zapewnić, by do roku 2020 w każdym regionie funkcjonowało centrum innowacji cyfrowych. Wiele regionów jest jednak wciąż niedostatecznie reprezentowanych w istniejącej sieci.
28. Wzywa do szybkiego podjęcia działań mających na celu doskonalenie dostosowanych do potrzeb umiejętności cyfrowych i wiedzy obywateli w sektorze publicznym i prywatnym, aby zapobiec powstawaniu nierówności między obywatelami, regionami i sektorami w UE.
29. Podkreśla potrzebę wsparcia publicznych projektów pilotażowych w regionach, aby krzewić stosowanie SI w przyszłości w realnych warunkach (w dziedzinie transportu odpowiadającego potrzebom, usług społecznych, inteligentnych miast itp.) oraz ułatwić obywatelom zaakceptowanie sztucznej inteligencji i korzystanie z niej dla własnych korzyści.
30. Zwraca uwagę, że sztuczna inteligencja może wspierać zrównoważony wzrost poprzez korzyści skali, ale także tworzy ogromną wartość dodaną w postaci nowych produktów, usług i innowacji bazujących na SI.
31. Podkreśla, że należy zapewnić władzom lokalnym i regionalnym możliwości przekwalifikowania oraz odpowiednie środki finansowe na organizowanie przekwalifikowania dla pracowników na takich miejscach pracy, które zostaną przekształcone lub zlikwidowane wraz ze stosowaniem SI.
32. Zaznacza, że w ramach przyszłej perspektywy finansowej UE na lata 2021–2027 należy przewidzieć znaczne zasoby finansowe na rozwój SI (m.in. na program „Cyfrowa Europa” na lata 2021–2027).
33. Uwypukla fakt, że interfejs między rozwojem miast, technologią, infrastrukturą i wymogami kapitałowymi oferuje miastom i regionom unikalny zestaw możliwości i wyzwań, co stwarza potrzebę wielopoziomowego sprawowania rządów i inwestycji w infrastrukturę fizyczną, cyfrową i społeczną. Zwraca uwagę na znaczenie współdziałania z sektorem prywatnym w trosce o zapewnienie, by przepisy w tej dziedzinie były adekwatne do celów.

34. Podkreśla, że SI nie jest celem samym w sobie i że w przyszłości musi być dostosowana do administracji elektronicznej i usług publicznych.
35. Z naciskiem przypomina o zagwarantowaniu ochrony prywatności i dóbr osobistych przy rozwijaniu SI.
36. Podkreśla znaczenie sztucznej inteligencji oraz powiązania z rozszerzoną rzeczywistością (XR), VR, AR, technologiami 3D i robotyką, które stworzą nową podstawę dla globalnego biznesu, gospodarki platform i platform edukacyjnych. Pomoże to zapewnić równy dostęp do różnych treści edukacyjnych i kulturalnych oraz umożliwi wprowadzenie innowacyjnych platform transferu wiedzy z myślą o przekwalifikowaniu pracowników.
37. Podkreśla, że rozwijanie zdolności w zakresie sztucznej inteligencji stanowi czynnik wspierający transformację cyfrową przemysłu i sektora publicznego.
38. Podkreśla, że aby udało się stworzyć Europę cyfrową, Unia potrzebuje zwłaszcza rynków pracy i systemów kształcenia i szkolenia adekwatnych do epoki cyfrowej. Zaawansowane technologie cyfrowe takie jak obliczenia wielkiej skali, cyberbezpieczeństwo i sztuczna inteligencja są obecnie wystarczająco dojrzałe, by wyjść poza etap badań i przejść do fazy wdrożenia, zastosowania i następnie rozwoju w skali całej Unii.

Bruksela, dnia 6 lutego 2019 r.

*Przewodniczący*  
*Europejskiego Komitetu Regionów*  
Karl-Heinz LAMBERTZ

---